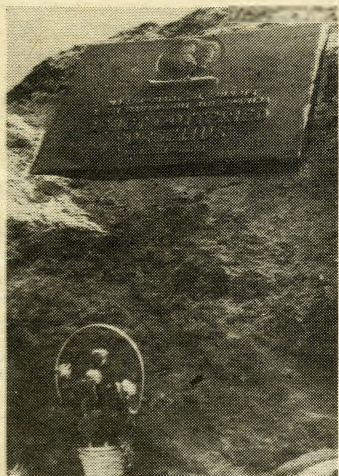

Mälestusmärk Eesti rahvakooli rajajale

ARVO MOORI fotod

Laupäeval toimus «Koidula» kolhoosis kultuurimälestiste kaitse päev, millega tähistati 300 aasta möödumist Eesti rahvakooli algusest.

Kõigepealt koguneti Harju-Madise klindile, kus toimus ajalooline sündmus: kaunil pankrannikul, vaatega merele, avati mälestuskivi Eesti rahvakooli rajajale Bengt Gottfried Forseliusele.

Siin Harju-Madisel, kus ta isa töötas, sündis 1660. aastal B. G. Forselius, siin moodus ta lapsepõlv, siin õppis terane noormees talurahva keelt, jälgis rahvakombeid, mille vaimus ta jagas õpetust hiljem oma õpilastele Tartu koolmeistrite seminaris. Bengt Gottfried Forseliuse visal tööol oli teedrajav tähtsus — Tartu õpetajate seminarist üle Eestimaa tööle asunud koolmeistrid rajasid rahvakooli ja jagasid õpetust lihtrahvale nende emakeeles.

Mälestuskivi avamisel kõneles Tallinna Pedagoogilise Instituudi dotsent Ferdinand Eisen.

Harju rajooni täitevkomitee esimehe asetäitja Evi Meensalu ja «Koidula» kolhoosi esimees Lembit Lepik avasid mälestuskivi ja pidasid kõne. Kõnelesid veel Padise kooli direktor Jüri Alter, kodu-uurija Karl Laane jt. Mälestusmärgi kauni kivi olid välja otsinud «Koidula» kolhoosi mehed oma maadelt ja siia kohale toonud, kivile on kinnitatud Tartu skulptori A. Rimmi kujundatud

plaat, millel on ka Bengt Gottfried Forseliuse autogramm ja kukeaabitse kaanekujutis.

Mälestusmärgi avamisel osalejad tegid ringkäigu Bengt Gottfried Forseliuse sünnikoha juures ja selle ümbruses, meenutades Eesti rahvakooli ja kultuuriloo suurmehe lapsepõlvemaid.

Pärast toimus kolhoosi keskses Padisel konverents. Tartu Riikliku Olikooli professori H. Piirimäe ettekande teemaks oli «Bengt Gottfried Forselius ja tema aeg».

Tallinna Pedagoogilise Instituudi professor L. Andresen kõneles B. G. Forseliusest kui Eesti rahvakooli aluste rajajast. Tartu Riikliku Olikooli professor P. Alvre ettekanne käsitles koolimehe ja eesti keele suhteid. Tallinna Pedagoogilise Instituudi dotsent F. Eisen kõneles teemal «Eesti talurahvakool kultuurifaktorina».

Ajaloodoktor Ea Jansen Eesti NSV Teaduste Akadeemia Ajaloo Instituudist väljendas arvukate kohalviibijate nimel tunnustust rajoonile ning «Koidula» kolhoosi juhtkonnale ja töötajatele ärksa vaimu, ajaloo- ja kultuurivaramusse hoolsa suhtumise ja materiaalse toetamise eest.

Ohtupoolikul tehti «Koidula» kolhoosi keskest ühiselt ekskursioon Linnamäele ja Padise kloostrisse. Seda juhendas Eesti Looduskaitse Seltsi kultuurimälestiste klubi president V. Raam.

AHTO KALUSAAR